

TURKSOSBİLDER

Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi

Ahmet Arvasi’de “Devlet ve Eğitim” Anlayışı¹

<https://doi.org/>

10.55107/turksosbilder.1279636

Serdar POLAT

serdarpolat58@gmail.com

[0000-0001-9973-0959](tel:0000-0001-9973-0959)

Özet

Bu araştırma kültürel, toplumsal, siyasal ve eğitim alanında eserler vermiş, çok yönlü bir mütefekkir olan Seyit Ahmet Arvasi’nin devlet ve eğitimle ilgili görüş ve önerilerinin araştırılmasını amaçlamaktadır. Bu çalışmada öncelikle hayatı, eserleri ile devlet kavramının tarihsel gelişimi ve eğitimin tanımı üzerinde durulmuş sonrasında da Arvasi’nin devlet ve eğitim anlayışı ele alınmıştır.

Arvasi, hukukun üstünlüğüne inanmış, yetkisini milli iradeden almış, memleket meselelerini, ilmi ve akademik veriler ışığında çözüme kavuşturmak isteyen kadrolardan oluşan bir devletten bahsetmektedir. Ona göre kalkınmış ve mutlu bir toplum olmanın yolu da şüphesiz ki eğitimden geçmektedir. Bunu sağlayacak olan da devlettir. Arvasi, eğitim işini, insanlara uygun bir şekilde tanzim etmek, uzun, kısa, orta dönemli planlara-programlara bağlamak ancak devlet yoluyla olabilir düşüncesindedir. Ona göre devlet-eğitim ilişkisi böyle hayati bir noktadan doğar ve kopmaz bir şekilde birbirine bağlı olarak devam eder.

Arvasi, eğitim planlamasında bir toplumun çok değişik yönlerden kendi içyapısının, bireysel farklılıklarının dikkate alınmasını ve eğitim çalışmalarının çağdaş ve bilimsel ölçütleri göz önünde bulunduran kadrolar gözetiminde yürütülmesini öngörmektedir.

¹ Bu Araştırma Yüzüncü Yıl Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Eğitim Bilimleri Bölümü / Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı / Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı “ Seyyid Ahmet Arvasi’nin "Devlet ve Eğitim Anlayışı”(2009) adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Arvasi, eğitimle hem ferдин tüm kabiliyetlerinin işlenip geliştirilmesini, hem de amaçlanan iyi bir hayata ulaşılmasının öngörür. Ferдин işlenip-geliştirilmesinden kast edilen de onun bağımsız bir düşünceye ulaştırılması, şahsiyet ve sorumluluk sahibi olması ve erdemli kılınmasıdır. Bunun bir ucu millî kültüre, bir ucu da çağdaş açılıma dayanmalı düşüncesini ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Devlet anlayışı, Eğitim, Kültür, Ahmet Arvasi, Toplum*

Abstract

This research covers the opinions and suggestions of Seyit Ahmet Arvasi on state and educational subjects. Firstly, Arvasi's biography, his works, the historical development of state concept and the definition of education were focused on in order to reveal the Arvasi's opinions about the state and education. After that, Arvasi's understanding of state and education was examined.

Arvasi mentions about a state which defends the superiority of law, takes its authority from national volition which consists of a special staff willing to solve the problems with scientific and academic verifications. Being a developed and wealthy society depends on education, certainly. State is the one which has to provide this situation. Arvasi, thinks that only the State can organise short- and long-term objectives of education and it can also arrange the education for the society. Naturally, he implies that the relationship of the state and education borns at this point and continues permanently.

Our intellectual, argues that the structural and individual differences in a society must be considered while the education plans are being formed. In addition to this, he wants the education studies to be carried out by a staff who takes the contemporary and scientific criterias into account.

Arvasi is not only an author and thinker, he's also a teacher; so, he has a great deal of articles on state and education. After analyzing his understanding about education; his opinions and suggestions to solve the problems in our education system are studied.

There has always been great people who have been admired by nations on philosophy, art and politics. Doubtlessly, Turkish Nation is very rich in this aspect. Arvasi is the one who has dedicated himself to Turkish wisdom with his ideas. And his thoughts are going to be very basic structure of the reconstruction on our society.

Arvasi envisages both the cultivation and development of all the abilities of the individual and the achievement of a good life with education. What is meant by the processing and development of the individual is to bring him to an independent thought, to have a personality and responsibility, and to make him virtuous. One end of it expresses the idea that it should be based on national culture and the other end should be based on contemporary opening.

Key words: *Understanding of the state, Education, Culture, Ahmet Arvasi, Society*

GİRİŞ

Her toplum, kendi bugünü ve geleceğini planlamak, yeni nesillere kültürlerini ve bilgi birikimlerini aktarmak ve onları genel amaçta insanlığa; özelde ise toplumlarına ve kendilerine faydalı birer birey olarak yetiştirmek istek ve ihtiyacı içerisinde (Akdeniz,1992:14).

Eğitim çok yönlü bir fenomendir; duruk bir sistem değildir. En geniş anlamıyla, bir etkileşim sürecidir. İnsanı etkileyen faktörler o denli çeşitli ve karmaşık ki (bunlar arasında doğa, aile, sosyal ve siyasi yapı, kitle iletişim araçları, ekonomi, inanç sistemleri, çocukluk-yetişkinlik-yaşlılık gibi gelişme basamakları, vb. etkileri gözlenemeyen, bir anlamda “gizil eğiticiler” denilebilecek faktörlerden bazıları sayılabilir) tüm bu değişkenleri kontrol altında tutabilmek olanaksızdır ama bu aynı zamanda eğitimin iç mantığını oluşturmaktadır (Akdoğan,1986: 59). Birçok düşünür, eğitimi çeşitli açılardan ele almıştır. Durkheim’e göre fizik ve toplumsal çevrenin insan üzerinde meydana getirdiği etkidir. H. Spencer ve Herbart’a göre de daha iyi yaşam olanakları sağlayan etkinliklerin tümüdür (Althusser,1996:27).

Olivier Reoul, Eğitim Felsefesi adlı eserinde eğitimi “Herkesin kendisinde taşıdığı insan olma yeteneklerini geliştirmek, doğuştan son güne kadar, her alanda insan olmayı öğrenmektir” (Aristoteles,1993:9) şeklinde ifade etmiştir. Platon ise, “öğrencide gizli olarak bulunan yetileri bilince çıkarmak” olarak anlar (Arslan,1996:160). O, aslında eğitimle, devlet adına toplumun çocukların akıllı, uslu, sadık ve koruyucu vatandaşların var edilmesini öngörür (Arslan,1987:1998). Frobel ve Herbert’in eğitim kavramına yönelik açıklamaları, eğitimin çocuğun kişiliğini geliştirmek ona erdem kazandırmak olduğu yönündedir. Frankena da eğitimi bu açıdan tanımlar; eğitim erdemleri çoğaltma ya da iletme tekniğidir (Arslan,1997:91). Hegel’de eğitim, bireyle devlet özdeşleşmesine giden bir süreci ifade eder. Ona göre insan, yalnızca devlette ussal varlığa kavuşur. Eğitimin amacı, bireyi öznellikten kurtarıp ona devlet içinde nesnellik kazandırmaktır. İnsan bütün insanlığını devlete borçludur; özü yalnızca oradadır. Devlet, insanları birbirine bağlayan kutsallığı ifade eder. Tüm özel mutlulukların, isteklerin kendisine bağlı olduğu tek ve aynı yaşamdır. O büyük bir varlık, büyük erek, büyük bir içeriktir (Arvasi,1999:77). Weber’e göre eğitim, fertlerin ilerde toplumsal yapı içinde alacakları statüyü belirlemedir. Yani eğitim, kişilerin ve grupların bürokrasi ve sosyal tabakalaşma içinde alacakları statüyü tayin eder (Arvasi,1982:26). Eğitimin sosyal ve siyasi olay ve olgulardan birebir etkilendiğini savunan düşünürlerden Machiavelli eğitimi, “yöneticilerinin devletin çıkarlarını daha da ileriye götürmek için kullandıkları bir araç” şeklinde tarif etmiştir (Arvasi,1993:5) Hobbes ve Locke eğitim ve politikanın iç içe olduğunu vurgulamıştır. Onlara göre, eğitim devlet otoritesinin bir ifadesidir ve devletin eğitim yolu ile ulaşmak istediği birtakım amaçlar vardır (Arvasi,1977:26).

Yukarıdaki tanımlarda görüldüğü gibi, çok farklı açılardan tanımlanmaya elverişli olan eğitim teriminin içeriğinin belirlenmesinde toplumsal ve siyasal koşullar da belirleyici rol oynamaktadır. Çünkü her eğitim sistemi ve süreci içinde bulunduğu toplumsal, siyasal ve ekonomik koşullardan yoğun biçimde etkilenmektedir; hatta onlar tarafından belirlenmektedir. Toplumlara egemen sınıflar, kendi değerlerini dayatmak için, hep kendi eğitim sistemlerini yaratmışlardır (Arvasi,1990:229). Bir eğitim felsefecisi ise ideolojiyi; kişinin

kendisi veya başkasına karşı bilinçli ve bilinçsiz bir hilesi olarak tanımlıyor. Burada ideoloji güçlü bir çarpıcıdır. Şekillendiricidir. İçeriği inanca ve değere dönüştürülmüş bir eylemin ateşleyicisidir. Burada ideoloji, inanç ve değeri empoze eden, belirli bir gücün isteği doğrultusunda oluşturulan bu inanç ve değerleri ifade eder. Eğitim, bunlarla yüklenir ve insanı bu içerik doğrultusunda kurmada kullanır (Arvasi,1990:315). Eğitim ve ideoloji ilişkisini ele aldığımızda ise; eğitim ideolojisi, bir ülke, devlet, millet, siyasal bir parti ya da siyasal grup tarafından benimsenen amacı belirli siyasal hedefleri olan ve siyasal, sosyal, ekonomik olayları, kurumları bu amaçlara göre yorumlayan düşünceler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Arvasi,1990:325). Eğitim, devletin varlığını, gücünü ve temel ilkelerini topluma kabul ettirebilmek için kullanılan en önemli ideolojik araçlardan birisidir. Devlet toplumsal düzenlemeyi belirlediği ideolojik amaçlar ve ilkeler çerçevesinde yeniden kurmak için eğitimi kullanmaktadır. Devlet, elinde bulundurduğu tüm imkânlarla topluma, kendi ideolojik öğretisini dayatan ve toplumu bu ilkeler göre terbiye eden bir kurumu temsil etmektedir. Eğitim aracılığıyla devlet, tüm halkın düşünce ve değer yargılarının bir eritme politikası içinde kaynaştırılıp bütünleştirilmesini gerçekleştirme amacına yönelmiştir (Arvasi,1990:85). Illich’e göre devlet, eğitimin tüm aşamalarında kendi ideolojik ilkelerini dayatır. İnsanlara, belirlenen bu ideolojik sınırlar içinde yaşamalarını öğretir. İnsanların, toplumsal kabul ve siyasal statü kazanmasının yolu bu yapacakları ve yapamayacakları şeyleri öğrenmekten geçer. Bu anlamda eğitim, toplumsal bir amaca ulaşmak için bir araç olarak kullanılır. Eğitim süreci insanın imal edilme sürecini ve fabrikasyonunu ifade eder. Bu yönüyle eğitim kurumları, insanları programlama merkezleridir (Arvasi,1991:378). Devlet ve eğitim ideolojisini ele alan ve ona farklı bir anlam yüklemesi yapan Althusser ise, siyasal iktidarın kendi varlığını devam ettirebilmesi için baskı aygıtlarına ve ideolojik aygıtlara sahip olduğunu ve bunları yoğun bir şekilde kullandığını ifade etmektedir. Devlet, baskı aygıtlarına ve ideolojik aygıtlara dayanarak varlığını sürdürür. Devletin ideolojik aygıtları ise, aile eğitim ve din gibi alanlarda siyasal iktidarın onanmasını devam ettiren kurumlardır. Bu alanlar içerisinde bireyler adlandırılır kimlik kazandırılır ve devletin egemenlik alanına hapsedilir (Arvasi,1991:134).

Arvasi’ye göre; Devlet ile eğitim arasındaki ilişkileri ayrıntılı bir şekilde inceleyen Antonio Gramsci olmuştur. Gramsci’ye göre devletin doğası ve siyasal görünüşleri, tek bir etkenle yani ekonomi ile açıklanamaz. Devlet gerçek yeni bir medeniyet oluşturmak istiyorsa bir eğitimci konumuna gelmelidir. Devletin asli görevi, kitlelerin kültürel ve ahlaki düzeylerini yükseltmek olduğuna göre, bunları gerçekleştirecek en önemli iki kurum; okul ve yargıdır (Arvasi,1965:13).

Düşünürlerin tartışarak ortaya koydukları eğitim devlet ve ideoloji ilişkisine baktığımızda; devlet ideoloji aracılığıyla kurguladığı bütünsel dünyayı eğitimle kurumsal bir alana dönüştürür. Bu alanı bireysel ve toplumsal olguların etkisinden temizleyerek kamusal alan olarak ilan eder. Kamusal alan içerisine hapsedilen bireyler bu alanın mutlak kurumsal belirleyiciliği, kutsallığı, ideolojik düzenlemeciliği hukuksal denetimi ve disiplini altında siyasal iktidarın birlik, bütünlük ve itaat ilkelerine intibak ettirir. Görülüyor ki eğitim çok farklı şekillerde ele alınmakta, pek çok açıdan anlamlandırılmaktadır. Bütün bu boyutlara bir de uygulamayı katarsak işin oldukça karmaşıklaştığı görülür. Bu, bizi şu sonuca götürür: Bir toplum yahut ülke eğitimden neyi

anladığını, neyi kastettiğini bilmezse, işi gelişigüzel ele alırsa ondan istifade etmesi bir kenara, zararından dahi korunamaz.

Ülkemiz, batılılaşma düşüncesinin etkisiyle de yüzyıllardır böyle bir kargaşanın içindedir. Tüm gruplar, eğitimciler, düşünürler eğitimi farklı anlar, farklı yorumlar ve ondan farklı şeyler beklerler. Devlet de bu konuda açık, kesin ve belirli bir felsefeye sahip değildir. Bütün bunlardan dolayı eğitimden beklenen elde edilememiş, yılların hatta yüzyılların çabaları boşa gitmiştir denilebilir.

İşte çalışmamızın problemi böyle hayati bir noktadan hareketle oluşturulmuştur. Arvasi, hem bir düşünür, hem bir eğitimci, hem de bir ülkü adamıdır (Türk-İslâm Ülküsünün savunucusudur). Bu yüzden eğitimi herhangi inhisarcı bir açıdan ele almamış, ona derinliğine bakmış, nihaî olarak bir milletin varlığına ilişkin bir mesele olarak değerlendirilmiştir. Görülüyor ki Arvasi'de devlet, milleti yücelten, onu kucaklayan, onun tüm değerlerini benimseyen ve bunları çağdaş, güçlü bir yapıda geliştiren bir teşkilattır. İşte o eğitime buradan girer. Çünkü böyle bir devlet yapabilirliğini, gelişebilirliğini, hayatta kalabilirliğini ancak eğitimle sağlayabilir. Arvasi şöyle der: "Yarınki Türkiye ancak eğitimle insanlık ailesi içerisinde varlığını sürdürebilir" Ona göre bu görevi üstlenecek olanlar gösterişsiz, nümayişsiz aşkla, azimle, sabırla çalışan ruh cephesinin işçileridir. Bu, daha ziyade devlet eliyle koyulup-kotarılacak bir iştir (Arvasi,1988:101).

Devlet-eğitim ilişkisi oldukça netameli bir konudur. Bunun için üzerinde ne kadar durulursa yeridir. Bu bakımdan çalışmamızın böyle bir konuya yoğunlaşmış olmasının isabetli olduğu kanaatindeyiz.

Eğitim, insanın ve insanlığın çok önemli bir değeri, kurumu vazgeçemeyeceği bir meselesidir. Bu yüzden doğru bir şekilde yapılmalıdır. Hâlbuki tarih boyunca olduğu gibi, günümüzde de eğitim doğru, yararlı bir şekilde yapıma yerine çarpıtılmaktadır. İnançlar, felsefeler, anlayışlar, ideolojiler adına bu çarpıtma halen devam etmektedir. Bunda devletin ve ideolojisinin büyük payı olmuştur ve olmaktadır. Bu açıdan Arvasi, konuya ele alır ve kanımızca bir görüşü temsil eder.

Arvasi'nin eserlerine ve O'nun hakkında yazılan kaynaklara ulaşılarak araştırmanın konusu ve sınırları içinde kalan hususlar işlenerek farklı eserlerde yer alan fikirlerin anlam bütünlüğüne ve gaye boyutuna bağlı kalınarak yeni bir analiz ve sentez yapılmıştır.

Bu araştırmanın temel amacı ise yakın geçmişimizdeki büyük düşünür ve değerli aydın Ahmet Arvasi'nin devlet ve eğitime bakışını, devletin eğitimle ilişkisini ortaya koymaktır.

AHMET ARVASI'NİN HAYATI, KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ

Hayatı ve Kişiliği

Uzun yıllar öğretmenlik, fıkra yazarlığı, konferans ve diğer eğitim çalışmaları ile Türk gençliğine büyük hizmetler veren ve Türk Eğitimi' ne binlerce öğretmen kazandıran Seyyid Ahmet Arvasi, 15 Şubat 1932 Pazartesi günü, Ağrı ilinin Doğubeyazıt ilçesinde dünyaya gelmiştir (Arvasi 1999:41). Babası, Van Gümrük Müdürlüğünden emekli Abdülhakim Efendi, annesi ev hanımı Cevahir hanımdır. Arvasi' nin öğrenim hayatı, zor

şartlar altında geçmiştir. Babasının memuriyeti gereği sürekli tayin edilmesinden dolayı Van, Ağrı ve Erzurum üçgeninde dolaşmıştır. İlkokula Doğubeyazıt’ta bitiren Arvasi, ortaokulu Erzurum’da tamamlamıştır (Arvasi,1980:41). Lise öğrenimine Erzurum Erkek Öğretmen Okulu’nda başlayıp, Erciş Öğretmen Okulu’nda tamamlayan Arvasi, 1952 yılında Konya’nın Doğanbeyli ilçesinde ilkokul öğretmeni olarak göreve başlamıştır (Arvasi, 1999, 89).

Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümü’nden mezun olan Arvasi, sırasıyla Van Alparslan İlköğretmen Okulu, Savaştepe İlköğretmen Okulu, Balıkesir Necatibey Eğitim Enstitüsü, Bursa Eğitim Enstitüsü, İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü’nde pedagoji öğretmenliği yapmıştır (Arvasi, 1991:197).

1978 yılı, mart ayında Atatürk Eğitim Enstitüsü’nden yurdun değişik yerlerine sürgün edilen yirmi dört idarecinin arasında, öğretmen olarak yer alan Arvasi, sürgün edildiği Kırşehir ve İstanbul-Ümraniye’de, çalışma ve hizmet imkânı bulamadığı için 1979 yılında emekli olmak zorunda kalmıştır (Arvasi, 1991:25).

Arvasi, gerek uzun yıllar yaptığı öğretmenlik ve gerekse yazı, konferans ve diğer eğitim çalışmalarıyla, Türk gençliğine büyük hizmetler vererek Milli Eğitim’e değerli öğretmenler kazandırmıştır. Arapça ve Fransızca bilen Arvasi, memurluğu dışında politikayla da meşgul olmuştur. Bu onun isteği dışında gerçekleşmiş olmasına rağmen, 12 Eylül Hareketiyle kendini zindanda bulmuş ve ilk kalp krizini de burada geçmiştir (Ayhan,1986:16).

Muhtemelen, sanikken rahatsızlanan kalbi, elli altı yıllık ömrünün nihayete erme sebebi olacaktır. Bu sebeple. 31 Aralık 1988 Cumartesi günü saat 11:00 sıralarında daktilosunun başında yazısını yazarken vefat etmiştir (Başgil,1960:153).

Eserleri

Seyyid Ahmet Arvasi, kültürel, aktüel, toplumsal, siyasal ve sosyal alanda verdiği eserlerle Türk insanına aydınlanma yolunda, bütüncül bir dünya görüşü içinde teoriden pratiğe, inançtan hayata ve idealden gerçekliğe bir idrak köprüsü kurmuştur. Yıllarca öğretmen okullarında ve eğitim enstitülerinde hocalık yaparak, yetiştirdiği öğrencilerle mesajlarını yurdun dört bir yanına ulaştırmayı başaran Arvasi Hoca, eserleriyle de aynı misyonu sürdürmüştür.

Arvasi’nin yaptığı çalışmaları üç ana bölümde toplamak mümkündür. Birinci bölümü şiir çalışmaları oluşturur. İkinci bölümde ise fikri sahada verdiği eserler yer alır. Üçüncü bölüme gelince muhtelif gazetelerde yazmış olduğu makaleler, verdiği konferanslar ve sohbetlerinin bir arada toplandığı ve bir kısmının ölümünden sonra yayınladığı eserleri içermektedir. Arvasi’nin eserleri **Tablo 1**’de gösterilmektedir.

Ahmet Arvasi’de “ Devlet ve Eğitim” Anlayışı

Serdar POLAT

Tablo 1. Arvasi’nin Eserleri

Kronolojik sıra	Eser Adı	Tarih ve Açıklaması
1	İleri Türk Milliyetçiliğinin İlkeleri	(1965 yılında kaleme aldığı 18 sayfadan oluşan Ankara’da basılan kitapçıktır)
2	Kendini Arayan İnsan	(1968 yılında Ankara’da Yüksel Matbaası tarafından basılmıştır)
3	İnsan ve İnsan Ötesi	(1970 yılında Yağmur Yayınevi tarafından neşredilmiştir)
4	Eğitim Sosyolojisi	(1976 yılında Atatürk Eğitim Enstitüsü’nde okutmuş olduğu “Eğitim Sosyolojisi” dersine yönelik olarak kaleme aldığı İstanbul’da basılan bir eserdir)
5	Türk İslam Ülküsü	(1977 yılında Hergün Gazetesi’nde yayınlanan yazılarının üç cilt halinde basılmış şeklidir. Eserin tamamı 10 bölüm ve 559 makaleden oluşmaktadır)
6	Diyalektiğimiz ve Estetiğimiz	(1982 yılında İstanbul’da Türkmen Yayınevi tarafından neşredilmiştir)
7	İlm-i Hal	(1982 yılında İstanbul’da Burak Yayınevi tarafından neşredilmiştir)
8	Doğu Anadolu Gerçeği	(1986 yılında İstanbul’da Burak Yayınevi tarafından neşredilmiştir)
9	Hasbihal	(16 Eylül 1985- 31 Aralık1988 tarihleri arasında Türkiye Gazetesi’nde, “Hasbihal” başlıklı köşesinde yayınlanan yazılarından meydana gelen eser, 1990 yılında İstanbul’da Burak Yayınevi tarafından neşredilmiştir)
10	Sır-Şiirlerim	(1989 yılında Ankara’da Berekat Yayınevi tarafından neşredilmiştir)

Yukarı da ki tabloda Arvasi’nin eserleri tablo halinde gösterilmiştir.

AHMET ARVASI'DE DEVLET VE EĞİTİM

İnsan hayatı bir toplum, teşkilatlı bir organizasyon, bir devlet içerisinde geçer. "İnsanlık tarihine bakıldığında devlet, vazgeçilmez bir müessese olarak ortaya çıkmaktadır" (Büyükkaragöz,1998:161). Devlet insanlığın meydana getirdiği en önemli ve en güçlü kurumdur. O, insanı olduğu kadar düşünceleri, toplumu ve hayatı da şekillendirir.

"Devlet teşkilatı, tarihi süreç içerisinde basitten karmaşığa doğru bir gelişme göstermiştir. Bu süreç içerisinde toplumun sosyal düzen ihtiyacını karşılayan kolektif düşünceler, merkezileşme ve ferdileşme çekirdeği etrafında yoğunlaşmıştır. Buna bağlı olarak devlet, gittikçe daha karmaşık ve geniş bir şekil almıştır" (Çağrı,1985:15).

Devletin Tanımı ve Önemi

İnsanların, devletin yönetimi altında ve devlet tarafından konan hukuk ve yasalar düzenine uygun olarak yaşama tarzlarından doğan olayları siyasal olaylar olarak tanımlamak mümkündür (Eflatun,1971:59). Siyasi yapının temel konusu, devlet ve onun yönetim tarzıdır. Devlet, her şeyden önce belirli bir toplumun üyeleri arasındaki farklılaşmanın ortaya çıkardığı siyasal bir organizasyondur (Elibol,1993:24).

Dolayısıyla, içinde siyasal iktidarın kurulmuş olduğu toplum, siyasal bir toplumdur. Devletin siyasal organizasyonu, içinde bulunduğu siyasal toplumla sıkı bir şekilde bağlantılıdır. Toplum yapısı tam olarak anlaşılmeden devletin anlaşılmasına da imkân yoktur. Devletin yasal düzenlemesinin temelinde insan sorunu yatar. Devlet denilen varlık alanı, insanın varlık koşullarının bütünüdür ve öteki varlık koşulları da ancak, devlet kurumu içinde temel atıp gelişebilirler (Ertürk,1993:12).

Toplumun geleceğinin en önemli göstergesi devletleşmedir. Devletleşme ile birlikte uzun vadeli plan ve projeler geliştirilmiştir (Ervansoy,1995:23).

Devlet, toplumun yapısı, aktif ve resmi bir ifadesidir. O, sadece hak ve borçlardan, emir ve yasaklardan oluşan bir hukuki sistem değil, aynı zamanda genelin menfaatini koruma amacıyla oluşturulmuş siyasal ve sürekli bir kurumdur (Münci,1975:17).

Arvasi'de Devlet Anlayışı

Geçmişten günümüze kadar devlet hakkında çeşitli tahliller yapılmış, devletin varoluş sebepleri araştırılmıştır. Çoğu filozof toplum halinde yaşamadan doğan çekişme ve nizaların, anlaşmazlıkların devleti gerekli kıldığını ifade eder. Devlet, insanların tek başlarına karşılayamadıkları gereksinimleri karşılaması ve sınıfsal çıkarları koruması açısından vazgeçilemeyen bir kurum olarak varlığını sürdürmektedir.

Bir milletin bağımsızlığını simgeleyen en önemli unsur, o milletin fertlerinin ortak tarih, kültür ve ülkü birliği etrafında birleşerek sınırları belli bir kara parçası üzerinde, siyasî, iktisadî ve sosyal manada çeşitli

teşkilatlanmalarla oluşturdukları bütünü ifade eden devlettir. "Devletin sürekli olabilmesi için toplumda kimlik bilincinin uyanıp pekişmesi, özdeşlik duygularının fertleri sarması ve bütünleşmenin gerçekleşmesi gerekir. Bunların oluşması için de yeterince milli ekin üretilmesi ve toplumun bu ortak millî ekin-kültürle beslenmesi gerekir." (Akdeniz,1992:14).

Arvasi ise devlet anlayışını şöyle ifade etmektedir: "Devlet, bir milletin teşkilatlanması demektir; onu, millettten ayrı düşünmek mümkün değildir. Devletini kaybeden bir millet, başka milletlerin boyunduruğuna girer. Devlet, bir milletin hür ve bağımsız yaşaması için temel şarttır. Bir millet, devlet kurarak ve onu devam ettirerek kendi sosyal, kültürel, ekonomik ve politik varlığını teminat altına alır." (Arvasi,1997:297).

Böyle bir devlet, yani; "başarılı ve güçlü bir "devleti" ve "yönetimi" ancak "hukukun üstünlüğüne inanan", yetkisini "millî iradedden alan" ve memleket meselelerini, "ilmi ve akademik verilerin ışığında" çözüme kavuşturmak isteyen "kadrolar sayesinde var edilebilir" (Erdem,1984:11). Arvasi, "üstünlüğüne inanılan hukuk'un, "insanı, insana kul etmeyecek", "fert ve cemiyet olarak "insanın şerefine" inanacak; milli vicdanı tatmin etmekle birlikte "âlem-şumûl olacak; fert ve cemiyeti geliştirecek prensipleri ihtiva edecek; insanı, kişilerin, çilelerin, sınıfların, zümrelerin, kavimlerin, ırkların, "baskı ve tahakkümüne" terk etmeyecek; "Hakk'ın otoritesini esas alacak bir karakterde olması gerektiğini benimsemektedir (Duru,1978:705).

Dolayısıyla Arvasi, içerisinde yaşadığımız toplumdaki ve dünyadaki çarpıklıkları görmüş, hukukun yozlaştığına şahit olmuş, her ne kadar iddiaları hak-hukuk, eşitlik olarak seslendirilmiş olsa da mevcut cemiyetin ve devletin çıkarlarını putlaştırmaya kalkışan, kapitalist, sosyalist ve benzeri devletlerin uygulamalarının, iddialarının tamamen aksi yönde bir yapılanmayı benimsemiştir.

Eğitimin Tanımı

Eğitim, insanlığın yaratılışından beri süregelen bir faaliyetdir. Çünkü fert açısından ele aldığımızda, insan doğumundan itibaren sosyal ve fiziksel çevresiyle ilişkiye geçmekte, çevreye uyum sağlamaya çalışmaktadır. Çocuğun bu uyum sağlama çabası, çevre ile etkileşim sonucunda davranışlar kazanmasına neden olmaktadır. Bu anlamda eğitim, hayat boyu devam eden etkileşim süreci olarak karşımıza çıkmaktadır.

Eğitimi toplumların ve insanların hayatı boyunca gelişigüzel yapmış oldukları güncel bir faaliyet olarak göremeyiz. Kişi ve toplum açısından çok önemli ve geniş bir alanı içine alan eğitim, belli bir plan-program dahilinde insanın yetiştirilerek olgunlaştırılması, ruhen ve fiziken sağlığını koruyarak geliştirilmesi için yapılan bütün çalışmalardır (Sezgin,1991:6).

Eğitim hakkında yapılan tariflere geçmeden önce, eğitim kelimesinin etimolojisi üzerinde durmamız gerekmektedir. Eğitim, Uygurca'da kaldırmak, yükseltmek, yukarı almak, ikmâl etmek, tamamlamak, beslemek, büyütme, çocuk büyütme, terbiye etmek anlamına gelen eygirmek (eğitme) kelimesinden türetilmiştir. Eğitme gerek Çağatay ve gerekse Türkmen yazı dillerinde götürmek manasında kullanılmaktadır (Tozlu,2003:6). Türkçe'de ise "eğmek" mastarından veya "eğ" emir kipinden türetilmiş bir terimdir. Eğitim şekil,

biçim verme, yol ve istikâmet gösterme, zarifleştirme, anlayış sahibi yapma demektir. Atasözlerimizdeki "Ağaç yaşken eğilir", "Olgun başak baş eğer" sözleri de bu manayı ifade eder (Kıncal,1996:4).

Doğulu literatürde terbiyenin kökünde "Rab" kelimesi yatar. Bir diğer kaynak kelime "irfan"dır, Maarif ve marifet de irfan kökünden gelir. Her iki kökte de besleyip, büyütme, geliştirme, edep öğretme, bilme, ilim, usûl, tertip vs. gibi mânalar saklıdır (Köylü,1998:169).

Osmanlı Eğitim Sisteminde, eğitim kavramı yerine "maârif" kelimesinin ağırlıklı bir şekilde kullanılmakta olduğunu görmekteyiz. Arapçada bilgi, kültür, manevi değerlerin talimi anlamına gelen "maârif, eğitim-öğretim faaliyetlerinin tümünü ihtiva etmektedir. Esasen eğitim denilince, akla insan ve insan terbiyesi ile onun ahlak ve fazilet bakımından yetiştirilmesi gelir. İnsanın maneviyatını, mukaddesatını ve değer yargılarını esas almayan bir sosyal süreç, eğitimin gerçek tarifi olamaz.

Kültür ve medeniyet tarihimizde yetiştirme işi, esas menşeyini ilahî boyuttan alır. Temelde besleyen, büyüten, ahlakla süsleyen, insanların böyle olmasını isteyen Yaratıcı' dır. O'nun bu yöndeki buyruğu tüm terbiye sistemlerimizin şekillenmesinde yol gösterici olmuştur. Bu yüzden Mevlâna, "Tanrı'dan edebe muvafık olmayı dileyelim. Edebi olmayan kimse Tanrı'nın lütfundan mahrumdur" (Fidan, Erdem,1994:20) ifadesini kullanır. Genel anlamda eğitim, tecrübî bir vakıadır. Bu anlamda eğitim kavramının fonksiyonuna ve uygulama metotlarına imkân veren vasıta pedagojidir. Günümüz eğitimini genel hatlarıyla karşılamaktan uzak görünen "pedagojiyi" eski Yunanlılarda çocukların bakımını üstlenen bir kurum olarak görmekteyiz (Tozlu,1997:117).

Kelime yapısı itibariyle pedagoji, eski Yunancada çocuk avutan manasına gelen pedagog kelimesinden türemiştir. Günümüzde devlet eli ile yürütülen her çeşit öğretim ve eğitim faaliyetlerini düzenleyen her türlü kurallar anlamına da gelmektedir. Neticede pedagoji kavramı, Latince bir kelime olan paid (çocuk) ve agogos (rehber) kelimelerinden türemiş "çocuk eğitimi ve öğretiminin bilim ve sanat anlamına geldiği söylenilmektedir" (Arvasi,1965:11).

Eğitim - Öğretim

İnsanı toplumsal bir varlık yapan ve onu diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerinden biri de öğrenme yeteneğine sahip olmasıdır. Doğduğu zaman bilinçli hiçbir davranış gösteremeyen insanoğlu yaşaması için gerekli tüm davranış çevre etkisi ve doğuştan sahip olduğu güçlerin yardımıyla öğrenir (Oğuzkan,1989:1). Eğitim prosesi içerisinde, öğretim ve öğrenmenin önemli bir yeri vardır. Esas itibarıyla öğrenme ve öğretimle eğitim sonuçlarına ulaşılacak istenmektedir. Çünkü eğitimin amaçlarıyla öğrencilere kazandırılmak istenen hususlar temelde öğrenme ve öğretimle gerçekleştirilmektedir.

Arvasi'nin eğitim tanımlamasına göz attığımızda geniş bir çerçevenin çizildiğini görmekteyiz. Öncelikle nesillerin tecrübelerini geliştirme, milli ve çağdaş ihtiyaçla, hareketli sosyal bir çevre, eğitime konu olan varlık olarak insan, çok faktörlü etkileşim, gelişme kişilik kazanma, insanın kendisine ve kendisi dışındakilere faydalı olabilmesi Arvasi'nin eğitimle ilgili tanımlamasında beliren ana unsurlar olarak göze çarpmaktadır. Yazarımız, eğitimde bilgi ezberlemenin yerini bilgi üretmenin almasını, zihni spekülasyonların

Serdar POLAT

yerini ise, ilmi metotların hakkı ile bilinmesi ve kullanmasının almaları, öğrenciler fert ve grup çalışmaları ile birer araştırmacı haline getirilmesi gerektiğini ifade eder (Arvasi,1977:135-136).

Öğretimin de eğitim gibi, birçok tarifleri yapılmıştır. Öğretim, eğitim adı verilen kapsamlı bir yetiştirme (eğitim) sürecinin bir yönü veya bir parçasıdır. Öğretim, eğitimin planlı ve programlı bir şekilde belirli bir zaman diliminde ve belirli bir mekânda gerçekleştirilen bölümüne denir (Varış,1997:97).

Arvasi, öğretim faaliyetinin yapıldığı okul çevresini bir laboratuvar olarak kullanmasını, zaman zaman eğitsel geziler düzenleyerek sosyal, kültürel, ekonomik ve tabii çevrenin ham maddelerini birer ders aracı halinde değerlendirmesini savunmaktadır. Öğrencilere, sosyal hayatın çeşitli yönleri ve sosyal iş bölümünün önemini kavratacak gözlemler yapmak fırsatını vermeli, çocukların ileride katılacakları sosyal hayatın problemlerini sezdirmeli ve sınıfta bu konular inceleme ve tartışma alanı olarak seçilmelidir diyerek öğretim işinde okula düşen görevden bahsetmektedir (Erdem,1984:11).

Eğitimin Amaçları

Amaçlar gerek toplum gerekse birey açısından olsun mutlaka geliştirici olmak durumundadır. Birey, amaçların işaret ettiği davranışları edinmek suretiyle toplum gelişmesine katkıda bulunacaktır (Koçer,1981:24).

Eğitimin amaçları konusunda da çeşitli birey, grup, eğitimeci veya yazılı kaynakların her birinin ortaya attığı amaçları benimsemek imkânsızdır. Zira böyle bir tutum, bir taraftan düzensiz bir amaçlar listesinin meydana gelmesine sebep olacak, bir taraftan da ve daha önemlisi eğitim sisteminde derin bir kargaşaya, bir keşmekeşe meydan verecektir. Sonuç çatışan fikirlerin, yönelişlerin ve davranışların uygulanması olacaktır. Bundan dolayıdır ki bir eğitim programının varması gereken amaçlar konusunda yeterli ölçülere ihtiyaç vardır. Bu ölçülerin herkes için anlaşılır şekilde dile getirilmesi gerekir. Sıhhatle geliştirilen amaçların karşılaması gereken koşulları beş madde altında toplamamız mümkündür. Bunlar:

- Toplum şartlarına ve ihtiyaçlarına cevap vermelidir.
- İnsanların temel ihtiyaçlarını karşılayacak yönde olmalıdır.
- Demokratik ideallere uymalıdır
- Kendi içinde çelişki halinde bulunmamalıdır.
- İstenen davranış değişikliğini açıklayan bir yönde dile getirilmelidir.
- Amaçlar gerçekleşebilecek nitelikte olmalıdır (Erdem,1984:11).

Eğitimin gayesi, Arvasi tarafından "ferdî bir taraftan kendi toplumuna bağlı bir şekilde yetiştirmek, diğer taraftan ferdin bedenî, duygusal, zihni ve sosyal yeteneklerini geliştirmek" şeklinde açıklanmıştır (Arvasi,1991:203). Burada da belirtildiği gibi, eğitimin amacı tek yönlü değildir. Temel eğitim düzeyinde, eğitimin amacına baktığımız zaman, toplumsal, kişisel, ekonomik ve insanlar arası ilişkiler yönünden ele alındığını görmekteyiz (Gellner,1992:71). Toplumsal olarak, kültürel alanda devralınan mirasın gelecek kuşaklara aktarmak, böylece toplumun bekasını sağlamak; ilmi, teknik ve estetik çalışmalarla ülke ekonomisini geliştirmek; yeni gelişmeleri takip ederek ekonomik verimi artırmaktır. Kişisel olarak ise, ferdi beden, ruhen

ve sosyal yönleriyle, umumî bir şekilde ele alarak sağlıklı davranışlar kazandırmak, çocuğun ahlak yönünden geliştirilmesi, vatanî ve millî duygularla teçhiz edilmesi ve hayata bu ideoloji ile hazırlanması eğitimin amaçları arasında yer almaktadır (Gökçe,2000:38).

Arvasi’de eğitimin amacına gelince, baştan beri amaçlara ilişkin bakış açılarının ortaya koydukları çıkarımlara hakkıyla hâkim olan Arvasi, esas itibariyle eğitimin amaçlarının mükemmel insan yetiştirmek olduğunu savunur. Mükemmel insanın tarihimizdeki ifadesi “insan-ı kâmil” dir. Çağdaş eğitimde, tahlil edildiği üzere daha çok “vatandaş, yurttaş” yetiştirmek amaçlanır. Modern devletlerde “yurttaş, vatandaş” kurgulanmış, özellikleri önceden belirtilmiş bir tiptir. Yani insanın tabii, fitrî gelişimini ifade etmez bu tip. Bu yüzden Arvasi insana, onun fitratına yoğunlaştığı için hayli ileridir. Eğitim ve öğretim felsefesi açısından o, mükemmel insan yetiştirmeyi amaçlarken, bu insan soyut bir insan değildir. Tarihimizde, Türk-İslâm tarihinde vücut bulmuş bir insandır. Bu bakımından insan-ı kâmil’i Arvasi Türk-İslâm kültürü ile yoğurur ve buna bir ideal belirler: İnsan-ı kâmil, kendini Allah’a ve peygambere, onların talim ettirdiklerine adanmıştır. Bu uğurda her şeyi fedaya hazırdır. Gücünü insanından, idealinden ülke ve bayrak sevgisinden alır ve kendini sürekli yeniler (Arslan,1997:91).

O, böyle bir amaçla yetinmez. Yani eğitimde yoğunlaşılacak sadece fert olmamalı, aynı şekilde toplum da geliştirilmelidir. Fert ve toplum tam bir denge içerisinde talim ve terbiye yoluyla işlenmelidir (Tozlu,1996:12). Şüphesiz, bu denge görüşü Arvasi’de devlet açısından da söz konusudur. O, aşırı devletçi ve devleti dışlayan anlayışlara itibar etmez. Ferdi, toplumu dikkate alan, eğitimi de bu temelde düşünen Arvasi, çağdaş önemli bir düşünür ve kaynaktır.

Devlet Anlayışları Açısından Eğitim

Devletler hangi sistemlerle idare ediliyorsa, devletin alanı egemenlik gücünün uygulamasına göre şekillenir. Dolayısıyla yönetim sistemlerin farklı olması, devlet anlayışlarının farklı olması sonucunu doğurur. Devlet gücünü sağlamada tarihsel süreçte siyasi, ekonomik ve ideolojik bir güç oluşturmuştur ve bunların devamlılığını sağlamak için eğitimi bir araç olarak kullanmışlardır. Devlet varlığını sürdürebilmek için yani ideolojisini sürdürebilmek için eğitimi bir araç olarak kullanmaktadır. Marksist düşünür Antonio Gramsci devleti baskı aracı olarak görür. Devletin eğitici bir yönü vardır. Bu görev, sivil toplumla devletin baskıcı yönlendirici aygıtlarıyla yapılır. Bunlar basından, sendikalara, dini kurumlardan, eğitim kurumlarına kadar uzanır. Baskıcı aygıtlar polisten ordudan cezaevinden ve mahkemelerden oluşur. Bu yolla hem yönetim, yönetilenler şekillendirilir hem de örtük olarak onların rızaları da alınır. Aynı ekol temsilcilerinden Althusser ise feodal toplumlarda din, kapitalist toplumlarda ise eğitim ideoloji üretme aygıtıdır (Tozlu, 2001:34).

Modern devlet anlayışında iktidar, eğitim ve kültür bu dünyanın benlik imajının emrine verilir. Kültür daha ziyade tepkileştirme, benzeşim aracı olarak kullanılır. Bu yüzden devlet bu kültürü kurumlarıyla, eğitim felsefesini besler, üretir. Gellner’a göre “eğitim hakkı modern değerler tapınağının çok iyi bilinen bir tarafı olarak görülür” (Arvasi,1980:51). Devleti yöneticiler, koruyucular, çalışanlar olarak sınıflandıran Platon’a göre, her sınıf kendi özelliğini koruyacak biçimde bir eğitim almalıdır. Platon’un devlet anlayışına göre eğitim, koruyucu ve yönetici yetiştirmenin aracıdır. O, “ideal bir devlette eğitimin nihai amacı, yöneticide bulunması

gerekli yiğitlik, ölçülülük, âdalet, bilgelik ve yöneticilik erdemlerini kazandırmak olmalıdır" der. Platon, filozofların soylular arasından çıkabileceğini belirterek eğitimin sınıfsal temelini atan ilk düşünür olarak değerlendirilebilir (Arvasi,1994:105). Platon, devletinde çocuk yaşta devşirilen insanların sadık, akıllı, uslu ve koruyucu vatandaşlar olarak yaratılmasını öngörür.

Antik Yunan'da devlet ve eğitim ilişkisini önemle vurgulayan bir diğer düşünür Aristo'dur. Aristo'ya göre insan toplumsal bir varlıktır. Dolayısıyla düşünmek, düşünce üretmek ve mutlu bir vatandaş olarak yaşamak için eğitimle kazanılmış erdemlere gereksinimi vardır. Bu nedenle eğitimin amacı, vatandaşlara gerekli erdemleri kazandırmak ve mutluluğu sağlamak olmalıdır. Dolayısıyla devletin, erdemler kazanmış bireylere gereksinim duyması eğitimi, devletin en önemli görevlerinden biri haline getirmiştir. Aristo'ya göre orta sınıf, değerleri ve ekonomik gücü nedeniyle en güvenilir sınıftır. Bu nedenle eğitimin, orta sınıf değerlerini yansıtması ve orta sınıfın değerlerine göre yapılandırılması gerekmektedir (Arvasi,1994:118).

Eğitimin başka bir gücün eline geçmesi, ciddi problemlerin doğuşuna sebebiyet vermiştir. Özgürlükler alanı bu yolla kısıtlanmış, insan nihayetinde bir araç konumuna indirgenmiştir. Bu yüzden devlet-eğitim ilişkisi dengeli bir şekilde kurulmalı ve bu ölçülülükte yürütülmelidir. Arvasi, böyle bir dengeyi kurabilmiş, devletin eğitimle birlikte diğer sahalara baskısını reddetmiş, hiçbir şeye karışmayan Laissez Faire anlayışlı devlet şeklini de benimsemiştir.

ARVASI'DE İNSAN, TOPLUM, EĞİTİM VE KÜLTÜREL YAPI

Seyyid Ahmet Arvasi çok yönlü kişiliği olan bir eğitimcidir. Eğitim, aile, din, tasavvuf, estetik, sanat, edebiyat, ekonomi, politika, felsefe, sosyoloji, psikoloji, milliyetçilik, kültür ve medeniyet şeklinde farklı alanlarda görüşlerini ortaya koymuştur.

Madde ile Ruhun Esaslı Bir Sentezi: İnsan

Günümüze kadar bütün düşünce sistemlerinde, insan problemi en büyük mesele olma niteliğini koruyarak gelmiştir. İnsanla ilgili pek çok soru ortaya atılarak bu sorulara cevap bulmak için ilim, din ve felsefede yoğun çalışmalar yapılmış farklı mütealalar ortaya konulmuştur. Beşeri telâkkiler, antikçağdan beri günümüze kadar ulaşan felsefi çıkarımlar daha ziyade insanın görünen tarafıyla, maddi yapısıyla ilgilenmiş, onu eşya statüsünde ele alıp, bu yönünü öncelemiştir (Arvasi,1980:83).

Bugün insanın hakkında verilen yargılar varlığına yönelik olmakla birlikte, sahip olduklarıyla yakından ilişkili ve orantılıdır. Böylece varlık gerçek değerinden ve erişilebilecek yol ve vasıtalarından da mahrum bırakılarak parçalanmış bir "şey" haline indirgenmiş, gerçeğe dönük mücadelesini ve sürekli arayışını da yitirmiştir. Bu idealin yitirilişi insanın insan olarak kalmasını önleyen önemli bir engeldir (Arvasi,1999:88).

Batı düşüncesine göre ise başlangıçtan itibaren insani olandan ziyade tabiata, fizik dünyaya bakılır. Tabiat ön plana getirilerek insan ikinci plana itilir. Arvasi, 'Aristo böylece fizik ve metafizik ayrımına dayalı olarak insani eyleminin merkezinden düşürür' der. Burada hata insanın bu iki kutbun öznesi olarak ele

alınmasından kaynaklanmaktadır. Ancak fizik, metafizik giderek birbirinden ayrılınca, uzaklaşınca bunlara dayalı anlayışlar, izahlar ve benimsemeler de birbirine zıt oluşumlar olarak vücut bulur. Bu kutuplaşma insani dramın özünü oluşturur ve giderek derinleşir. İnsan bu zıt anlamlandırmalar karşısında kendini bir kutuba dahil etmek, bir seçim yapmak ihtiyacı duyar (Arvasi,1991:300).

Arvasi, bu anlayışlarda gerçek insan, total (bütünlüğü içerisinde insan) insanın olmamasından ötürü bütün bu anlayışlara itiraz eder. Asıl olmayan da insanın Allah'tan koparılmış olmasıdır. Ona göre insanın bu boyutunun ortaya çıkarılması gerekir. İnsanın asıl bunalımı koparıldığı Mutlak'a duyduğu iştihaktır ve bu onu sürekli arayışa itmekte, derinleşmesini, iç zenginliğe kavuşmasını sağlamaktadır. Böyle bir zenginlik ise ilim, sanat, ahlak ve din gibi çeşitli yollarla dışa vurulabilmektedir. Bu yüzden Arvasi, insanın bilme konu olması yanında ahlakta, sanatta, dine de konu edilmesinin tabiiliğini savunur ancak onun bu yollarla ifadesinin çağdaş anlayışta göz ardı edilmesinin kabul edilemeyeceğini de ifade eder (Arvasi,1999:89). Arvasi, insan hayatını madde ile ruhun esaslı bir sentezi olarak görmektedir. İnsan, maddeyi, hayatı ve ruhu kitab-ı ekber olan kâinata serpiştirilmiş birer ayet, belge ve ilâhî mesaj olarak görmeli ve bu belgelerle Allah'a ulaşmalıdır (Arvasi,1991:197).

İnsana, hayatta iken ebediyete hazırlanması için ölüm şuuru verilmelidir. Çünkü; ölüm, bir varlık hareketi olarak insana ölümsüzlük mesajı verir görüşünü benimser. Ona göre ideal insanın ahlakı Kur'an ahlakıdır, İslâm'ın özüdür. İdeal insan, kendini "sürü" ve "ego" ihtirasından kurtaran, "fert" ve "cemiyet" çatışmasının üstüne çıkan, "mutlak doğru, iyi ve güzel"e gönül veren "Allah'tan başka ilah tanımayan", "itibari" olan bütün putları kıran bir anlayışa sahiptir (Arvasi,1991:340).

Ortak Paydada Buluşan Fertlerden Oluşan Bir Birlik Olarak Toplum

Arvasi'nin toplum anlayışına gelindiğinde; ona göre toplum tabii bir oluşur. Arvasi bu tabiiliği "Tabiatta aynı cinsten moleküller bir arada bulunmasalardı mineraller meydana gelmezdi. Bir elementte bu moleküller birbirine sınımsız tutunarak, bu durumu zaafa uğratabilecek kuvvetlere mukavemet etmektedirler." şeklinde açıklamaktadır. Burada ifade edilmek istenen ise toplumun aynı ortak paydada buluşan fertlerin oluşturduğu anlamlı birlik yani bir cemiyet olduğudur (Arvasi,1976:106).

Arvasi, dinin gücünü getirdiklerini, misyonunu dikkate almadan güçlü bir cemiyet kurulamayacağını düşünür. Birlikteliğin, güçlülüğün güçlü bir iman, yüksek bir ahlak, şaşmaz bir adalet, üstün bir teknolojik güç ve başarılı bir maarif sistemi ilkeleri çerçevesinde oluşacağına inanmaktadır (Arvasi,1991:25). Ona göre, insan toplumları ortak değerlere ve ideallere muhtaçtırlar. Böylece, cemiyet, bir fertler yığını olmaktan kurtulabilir. Milli ve mukaddes ortak ideallerden ve değerlerden mahrum kalan insan gurupları, ortak ihtiyaçlar ve menfaatlerde birleşseler bile, kısa bir zaman içinde dağılmaya mahkûmdurlar (Arvasi,1999:41).

Tüm bunları toplulukların realist olmasını vurgulayarak çağdaş bilimle-teknikle donanımlı olmaları gerektiğini belirtmiştir. Bilim ve teknolojinin gücüyle güçlenmemiş toplumların varlıklarını sürdüremeyeceklerine dikkat çeker. Bütün bunlar güçlü bir felsefeye dayalı bir eğitimi ve dinamik, ufuklu,

insanı-toplumu tanıyan onu yüceltmeyi amaç edinen ideal insanların yönettikleri bir devleti öncelemektedir (Arvasi,1991:341).

Olumlu Davranışların Geliştirilmesi, Kendini Yenileme ve Yetiştirme: Eğitim

Devlet, toplumsal düzenlemeyi belirlediği ideolojik amaçlar ve ilkeler çerçevesinde yeniden kurmak için eğitimi kullanmaktadır. Devlet, elinde bulundurduğu tüm imkânlarla topluma, kendi ideolojik ilkelerini öğreten, toplumu bu ilkelere göre terbiye eden bir kurumu temsil etmektedir. Arvasi'nin eğitim tanımı da dâhil bütün tanımlarda; eğitimle, kendini yetiştirmiş, kişiliğini kazanmış, çevresine uyum sağlayan, içinde yaşadığı toplumla bütünle en, olumlu davranışlar geliştiren, sürekli kendini yenileyen ve başkalarına yararlı olan kişilerin yetiştirilmesinin amaçlandığı söylenebilmektedir. Arvasi'nin eğitim tanımlamasına göz attığımızda geniş bir çerçevenin çizildiğini görmekteyiz. Öncelikle nesillerin tecrübelerini geliştirme, milli ve çağdaş ihtiyaçla, hareketli sosyal bir çevre, eğitime konu olan varlık olarak insan, çok faktörlü etkileşim, gelişme kişilik kazanma, insanın kendisine ve kendisi dışındakilere faydalı olabilmesi Arvasi'nin eğitimle ilgili tanımlamasında beliren ana unsurlar olarak göze çarpmaktadır.

Ona göre eğitim, "Hareketli bir içtimai ortamda, insanı çok faktörlü bir etkileşim içinde tutarak geliştirmek, orijinal şahsiyetine kavuşturmak, kendisine ve ailesine, milletine ve insanlık âlemine faydalı kılmak" demektir (Arvasi,1991:339).

Bir başka eğitim tanımı ise "bizden önce yaşayan nesillerin tecrübelerini tevarüs etmek, daha sonra bu tecrübeleri milli ve çağdaş ihtiyaçlara göre yeni kompozisyonla kendi tecrübelerimizi katarak geliştirmektir." şeklindedir. Bununla birlikte Arvasi eğitimin amaçlarını; "Eğitim bireyselliği göz ardı edemez. Ferdi farklılıklara, yetenek, ihtiyaç ve ilgilere cevap verecek nitelikte olmalıdır. Eğitim millî olmalıdır. Millî kültür değerlerine, sosyal normlara ve kurumlara dayalı onları geliştirici özellikleri taşınmalıdır. Eğitim beşeri ve evrensel ölçülere bağlı olmalıdır. Yani bireyi ve milleti çağdaş ölçü ve seviyede geliştirmelidir. Eğitim beşeri ve evrensel ölçülere bağlı olmalıdır. Yani bireyi ve milleti çağdaş ölçü ve seviyede geliştirmelidir." şeklinde sıralamıştır (Arvasi,1991:34).

Arvasi okullarda üstün yetenekli gençlerin tespit edilmesini istemektedir. Ona göre hiçbir masraftan çekinilmeyerek çocuklarımızın ve gençlerimizin genel ve özel yetenekleri objektif olarak tespit edilecek ölçme değerlendirme merkezi kurulmalı; içtimai ve iktisadi hayatın ana kaynağı olan insan unsurumuzun ilmi, milli ve çağdaş ihtiyaçlara göre verimli kılınmalıdır. İnsanlarımız zekâ ve yeteneklerine göre eğitilmelidirler. Bununla birlikte Arvasi eğitimde imkân eşitliğini de savunmaktadır. Gerekli iman, aşk, ahlak ve formasyon verilmesi durumunda bu çocukların arasından büyük Türk-İslam kültür ve medeniyetini yeniden canlandıracak olan mütefekkir, sanatkâr, ilim ve devlet adamlarının çıkacağına inanmaktadır

Arvasi'ye göre eğitimin tarihi, insanlık tarihi kadar eski olup, eğitim hakiki manası ile insana mahsus bir faaliyettir. Tarih boyunca eğitimden mahrum tek bir insan cemiyeti gösterilemez. En ilkel gruplarda dahi,

eğitim yaygın olarak varlığını sürdürmüştür. İnsan grupları sosyal verasetlerini nesilden nesile aktararak gelişebilmişlerdir. Arvasi’nin eğitimle ilişkili söylemleriyle günümüzde uygulanan eğitim şeklini aslında yıllar öncesinden ortaya koymuş olmaktadır. Nitekim Howard Gardner’ın 1983 yılında geliştirdiği ve büyük rağbet gören çoklu zekâ kuramı da Arvasi’nin söyledikleriyle uyumaktadır (Gardner,1983:47).

Milletin Maddi ve Manevi Değerler Bütünü Olarak Kültür

Arvasi’ye göre kültür bir millete özgü ve o milleti diğer milletlerden ayırt eden maddî ve mânevî değerlerin bütünü olarak görmektedir. Bu bağlamda kültürü; “ister evrimle, ister sosyal temaslarla kazanılmış olsun, bir milletin renk ve damgasını taşıyan mânevî ve maddî, ağır veya hızlı değişen sosyal değerlerinin tümü”; “sadece mânevî değerlerden ibaret olmayıp, aynı zamanda bir milletin veya bir millete dahil içtimai birimlerin ve her türlü insan grubunun tabiatı değiştirerek ulaştığı bütün beşeri değerler ve varlıklardır.”; “bir milletin tarih boyunca yarattığı veya sosyal temaslarla kazanıp kendi tecrübeleri ile birleştirip yoğurduğu mânevî ve maddî değerlerdir.” olarak farklı şekillerde tanımlamıştır (Arvasi,1976:58).

Kültürden sadece manevi değerleri anlamamakta, bütün maddî değerleri kültüre dâhil etmektedir. Arvasi bu ifadeleriyle kültürün yaşama tarzı olduğuna, toplumun duyuş, düşünüş ve inançları ile maddî ve manevi alanda ürettiği bütün araç gereçlerin kültür içine girdiğine vurgu yapmaktadır. Arvasi’ye göre maddî ve manevi kültür unsurları iç içedir ve bir bütünlük taşımaktadır. İnsanın fert ve cemiyet olarak ilimle, sanatla, dinle, ahlakla, hukukla, eğitimle, felsefi ve zihni değerlerle bizzat kendini yoğurması gayreti sonucu manevi bir sosyal çevrenin ortaya çıkmasından ise kültürün manevi unsurları doğmaktadır. Manevi değerlerimiz kültürümüzün özünü ve ruhunu, maddî değerlerimiz ise gövdesini ve vücudunu temsil etmektedir (Arvasi,1990:70).

Arvasi, kültürün maddî unsurlarını ise milletlerin içinde yetiştiği coğrafya parçasını ve tabiatı değiştirmesi ve geliştirmesi, yollar, köprüler, barajlar ve fabrikalar yaparak, kanallar ve tüneller açarak, karalara, denizlere, göklere ve fezalara açılarak, tabiattaki enerjiden, bitki ve hayvanlardan her geçen gün biraz daha fazla yararlanmanın yollarını araması, bunlar için çeşitli araç ve teknikler bularak tabiat çevresini yoğurarak hep yeni bir sosyal çevre oluşturmasını kültürün maddî unsurları şeklinde açıklamaktadır (Arvasi,1990:335).

Arvasi kültürlerin milli bir yapısı olduğunu belirtmekte ve kültürler arası etkileşim üzerine vurgu yapmaktadır. Bu durum, kültürlerin milli karakterinin inkâr ve ihmal edilemeyeceğini ispat etmektedir. Bununla birlikte o, komşu kültür daireleri arasında karmaşık bir etkileşim olduğunu, toplumsal ilişkilerin kültürler arası etkileşimi artırdığını, kültürümüzün hem başka kültürlerden etkilendiğini hem de onları etkilediğini ifade etmektedir (Arvasi,1990:258).

Bu bağlamda Arvasi kültürler arası etkileşime açıklık kazandırırken, kültür emperyalizmine, dikkat çekmektedir. Kültürler arası etkileşimin kültür emperyalizmine dönüşmesini bir milletin geleceği açısından büyük bir tehlike olarak görmektedir. Kültür emperyalizmine maruz kalan toplumların kendi milli ve dini kimliklerini gizleme gibi olumsuz durumlarla karşılaşabilecekleri düşünmektedir. Bu yüzden o, bir milletin

kendi milli ve mukaddes değerlerine yabancılaşmadan muasırlaşmayı başarabilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır (Arvasi,1976:107).

Arvasi eğitimle milli kültür arasında sıkı bir ilişkinin varlığına inanmaktadır. Eğitimin ihmal edilmeyecek karakterinin millilik olduğunu, bir Türk eğitimcisinin, eğitim etkinliklerini sürdürürken en büyük desteği milli kültür kurumlarında ve değerlerinde araması gerektiğini ifade etmektedir. Ona göre her millet milli birliğini sağlayan değerlere sahip çıkmak zorundadır. Bu sebepten milli eğitimin amaçlarının belirlenmesinde, müfredatların hazırlanmasında, eğitim teşkilatlanmasında tarihimiz, coğrafyamız, milli kültürümüz maddi ve manevi zenginliklerimiz temel alınmalıdır (Özdemir,2004:11).

Arvasi kültürle ilişkisi açısından eğitimin görevini belirlemiştir. Ona göre genç nesilleri geliştirmek, evrensel ölçüler içinde yoğunlaşarak gelecek günlerin çetin mücadelesine hazırlamak, kendi milli kültürüne yabancılaştırmamak, en son ilmi araştırmaları, çeşitli konulardaki bulguları ve beşeri gelişmeleri ülkemize taşımak ve bunları yetiştirmekte olan nesillerimizin pedagojik değeri olan programlar ve metotlar içinde aktarmak eğitimin gerçekleştirmek durumunda olduğu eğitimin hedeflerdendir (Özdemir,2004:109).

Ona göre başarılı bir milli eğitim, bir taraftan milli sosyal yapıya intibak etmek ve milli kültür malzemesini işlemek, diğer taraftan “çağdaş ihtiyaçlara” cevap vermek gibi hassas bir denge üzerine oturmalıdır. Bunlardan birini ihmal veya inkâr, eğitimin yozlaşmasına yol açar. Eğitimin asla vazgeçilmez iki çehresi vardır. O, hem milli hem de çağdaş olmak zorundadır. Arvasi’nin bu konudaki görüşü eğitimin bir gerçeğini yansıtmaktadır ki eğitim, millî ve çağdaş olduğu nispette başarıya ulaşmaktadır. Görüldüğü gibi Arvasi, bir yandan milli tecrübe üzerinde ısrarla dururken, diğer yandan da çağdaş unsurların dikkate alınmasının göz ardı edilmemesini dile getirmektedir.

SONUÇ

Milletlerin fikir, felsefe, sanat, devlet yöneticiliği gibi çeşitli sahalarda iftihar edebileceği büyük şahsiyetler her zaman olagelmıştır. Türk milleti şüphesiz bu yönden çok zengin bir tarihe sahiptir. Arvasi’de bunlardan biri olan özgün bir düşündürür. Ele aldığı konularda dikkate değer şeyler söyler. O, aynı durumda Türk-İslâm düşüncesinin önemli bir teorisyeni ve müdafidir. Çağımızda Türk-İslâm dünyasının içler acısı durumu onu derinden etkilemiş, tüm çabalarını bu dünyanın nesne konumundan kurtarılıp, yeniden tarihin aktörü haline gelmesi yolunda harcamıştır. O, kültüre, eğitime, tüm sosyal hayata ve devlete, ekonomiye ve benzeri diğer alanlara önemli ölçüde bu ihtiyaçtan girer. Hayatıyla, çalışmalarıyla hep bu vizyonu yerine getirme yolunda olmuştur.

Arvasi’ye göre sosyal, siyasi, ekonomik ve politik hayatın temel unsuru insandır. Devlet, baştan beri anlatılanlar doğrultusunda “*insan kaynaklarını*” işleyip geliştirmek ve değerlendirmek zorundadır. Tekniği bu insan kuracaktır. Evrenselliği bu insan sağlayacaktır. İnsani olan tüm kalkınmaya bu insanla ulaşılacaktır. Yer altı ve yerüstü kaynaklarımızı bu insan işleyecektir ki nihayet medeniyetimizi, Türk-İslâm medeniyetini bu insan yeniden ihya ve inşa edecektir. Bütün bunların denetimini ve gözetimini sağlanması ancak devlet eliyle

mümkündür. Arvasi söz konusu görüşlerinin daha bir anlamlı kılınması, geniş bir perspektiften görülebilmesi için tarihi gelişimde eğitimin ele alınışı, devlet, devlet-eğitim ilişkisi, değerlerin (din, ahlak, ekonomi, kültür) durumu ve yetiştirme işi ele alınmıştır

Arvasi, eğitimle hem ferdin tüm kabiliyetlerinin işlenip geliştirilmesini, hem de amaçlanan iyi bir hayata ulaşılmasının öngörür. Ferdin işlenip-geliştirilmesinden kast edilen de onun bağımsız bir düşünceye ulaştırılması, şahsiyet ve sorumluluk sahibi olması ve erdemli kılınmasıdır. Bunun bir ucu millî kültüre, bir ucu da çağdaş açılıma dayanır. Böyle bir anlayışta kültür-medeniyet alanı da işlenip geliştirilmektedir. Çünkü her medeniyetin ham maddesi kültürdür. Bu, tarihten, coğrafyadan ve içtimaî temaslardan süzülüp gelir. Maddi manevî tüm unsurları ihtiva eder. Bunun kullanımı, çağdaş gelişmeler açısından anlamlandırılması, insana uygulanışı işlenip geliştirilmesini ve eğitimle iç içeliğini ifade eder. Ona göre okullar güçlü bir öğretim kadrosuna sahip olmalı, değerlerimize dayanmalı, onları işleyip geliştirmelidir. Böyle olduğu içindir ki, eğitimin karakteri temelde millidir, millî tecrübeye dayanmalıdır. Güçlü bir tarih şuuru, ideal ve sorumluluk vermeli, bir zihniyet inkılâbı yaratmalıdır.

Bu, medeniyetimizi yeniden kurma gibi tarihî yerine bir misyonu getirmek demektir ki, okuldan temelde beklenen de budur. Ona göre, okulun bu görevi yerine getirmesi her türden taklitçiliğe, yabancılaşmaya ve yıkıma karşı oluşturacağı dirençle mümkündür. Çünkü böyle bir okuldan çıkan her öğrenci bir araştırmacı, düşünür, mesul bir entelektüel olarak temayüz edecektir. Böyle olunca, eğitimle evrensel bir açılımı ve bakışı da talim ettirilebilecektir.

Kaynaklar

.AKDENİZ, Sabri,(1992), *Bağımsızlığımızın Temelleri*. İstanbul

AKDOĞAN, Yalçın, (1986), *Siyaset ve Kutsallık*. İstanbul: İnsan Yay.

ALTHUSSER Louis, (1996), *İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtlar*. Çev.:Y. Alp, M. Özışık, İstanbul: İletişim Yay.

ARİSTOTELES, *Politika*, (1993.), Çev.: Mete Tuncay, İstanbul: Remzi Kitapevi,

ARSLAN, Ahmet, (1996),*Felsefeye Giriş*, Ankara: Vadi Yayınları,.

ARSLAN, Ahmet,(1987),*İbn Haldun’un İlim ve Fikir Dünyası*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.

ARSLAN, Salih,(1997), *Seyyid Ahmet Arvasi’nin İnsan Anlayışı*. (Yayınlanmamış Y.Lisans Tezi), Isparta.

- ARVASI, Seyyid Ahmet. (1999), *Akıllık ve Gönül*. İstanbul: Burak Yayınevi.
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1982), *Diyalektiğimiz ve Estetiğimiz*. İstanbul: Burak Yayınevi, .
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1993), *Doğu Anadolu Gerçeği*. İstanbul: Burak Yay., 4. Baskı,
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1977), *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu, Eğitim Enstitüleri.
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1990), *Hasbihal. I*, İstanbul: Burak Yayınevi.
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1990), *Hasbihal. II*, İstanbul: Burak Yayınevi.
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1990), *Hasbihal. III*, İstanbul: Burak Yayınevi
- ARVASI, Seyyid Ahmet, , (1990), *Hasbihal. IV*, İstanbul: Burak Yayınevi.
- ARVASI, Seyyid Ahmet, , (1991), *Hasbihal. V*, İstanbul: Burak Yayınevi.
- ARVASI, Seyyid Ahmet, , (1991), *Hasbihal. VI*, İstanbul: Burak Yayınevi
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1965), *İleri Türk Milliyetçiliğinin İlkeleri*. İstanbul: Doğan Güneş Yay,
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1998), *İnsan ve İnsan Ötesi*, İstanbul: Burak Yayınevi.
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1999), *Kadın ve Erkek Üzerine*. İstanbul: Burak Yayınevi.
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1988), *Kendini Arayan İnsan*. İstanbul: Burak Yayınevi,
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1999), *Şüphe ve İman*. İstanbul: Burak Yayınevi.
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1991), *Türk-İslam Ülküsü. I*, İstanbul: Burak Yayınevi, .
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1991), *Türk-İslam Ülküsü. II*, İstanbul: Burak Yayınevi,
- ARVASI, Seyyid Ahmet, (1991), *Türk-İslam Ülküsü. III*, İstanbul: Burak Yayınevi,.
- AYHAN, Halis, (1986), *Eğitime Giriş ve İslâmiyet'in Eğitime Getirdiği Değerler*, İstanbul: Damla Yay.
- BAŞGİL, Ali Fuat, ,(1960), *Esas Teşkilat Hukuku. 1*, İstanbul: İstanbul Üniv., Hukuk Fak. Yay.
- BÜYÜKKARAGÖZ, Savaş, (1998), *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Konya: Mikro Yay.
- ÇAĞRICI, Mustafa, (1985), *Ana Hatlarıyla İslam Ahlakı*. İstanbul: Ensar Neşriyat,
- DURU, Zeki Öner, (1978) "Eğitimde Millilik ve Ötesi", Türk Kültürü Der., 192. Ekim.
- EFLATUN, (1971), *Devlet*. Çev: Sebahattin Eyüboğlu-M. Ali Cimcoz, Remzi Kitabevi, İstanbul,
- ELİBOL, Saadettin, (1993), *Felsefeye Giriş*. Ankara: Sek Yay.

Serdar POLAT

- ERDEM, Muammer, (1984),*Eğitim ve Öğretimin Amaçları*”, Milli Eğitim ve Kültür Der., Ankara.
- ERVANSOY, M. Beşir, (1995), *İslam Devlet Yapısı*. İstanbul: Buruç Yay.
- ERTÜRK, Selahattin, ,(1993), *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Meteksan Yay.
- FİDAN, Nurettin, ERDEM, Münire, (1994),*Eğitime Giriş*, Meteksan Yay., Ankara.
- GELLNER, Ernest,(1992), *Uluslar ve Ulusçuluk*, Çev.: E. Bahar-G.G Özdoğan, İst., İnsan Yay.
- GÖKÇE, Feyyat, (200),*Değişim Sürecinde Devlet ve Eğitim*. Ankara: Eylül Yay.
- GARDNER, Howard. (1983)*Artistic intelligences*. Art Education, 36.2: 47-49.
- KAPANİ Münci, (1975), *Politika Bilimine Giriş*, Ankara Üniv., Hukuk Fak., Yay., Ankara.
- KINCAL, Remzi Yavaş, (1996),*Eğitime Giriş*, Güven Ofset Matbaacılık, Erzurum.
- KOÇER, Hasan Ali, (1981),*Genel Eğitimin Bütünlüğü İçinde Din Eğitiminin Yeri*”, Türkiye 1. Din Eğitimi Semineri (23-25 Nisan 1981), İlah., Vakfi Yay., 1, Gelişim Matbaası, Ankara.
- KÖYLÜ, Mustafa,(1998), *Yetişkin Eğitimi, Tanımı, Alanı ve Tarihi Gelişimi*, Din Eğitimi Araştırmaları.
- OĞUZKAN,A.ve FERHAN,(1989),*Orta Dereceli Okullarda Öğretim* (2.Baskı), Ankara.
- ÖZDEMİR, “*Seyyid Ahmet Arvasi’ye Göre Eğitim*, (2004),Akademik Araştırma Der., IV.
- SEZGİN, Osman, (1991),*Üçüncü Neslin Eğitimi*, Türkiye Diyanet Vakfi Yay. Ankara .
- TOZLU, Necmettin, (2003),*İnsandan Devlete Eğitim*. Ankara: Yeni Türkiye Yay.
- TOZLU, Necmettin, (1997), *Eğitim Felsefesi*, M.E.B., Yay., Ankara.
- TOZLU, Necmettin ,(1996), *S. Ahmet Arvasi Açısından Varlık*, Felsefe Dünyası, Ankara.
- TOZLU, Necmettin,(2001),*İdeolojik Eğitimde İnsan Tabiatı*, Ankara, Felsefe Dünyası, 34.
- VARIŞ, Fatma,(1997), *Eğitimde Program Geliştirme*,Alkım Yay.,7. Baskı, Ankara.

Extended

There have always been great personalities that nations can be proud of in various fields such as ideas, philosophy, art, and state administration. The Turkish nation undoubtedly has a very rich history in this respect. Arvasi is an original thinker who is one of them. He speaks remarkable things about the subjects he deals with. He is also an important theorist and advocate of Turkish-Islamic thought. The deplorable situation of the Turkish-Islamic world in our age has deeply affected him, and he has spent all his efforts to be rescued from the object position of this world and become an actor of history again. It enters culture, education, all social life and

the state, economy and other similar fields to a large extent from this need. With his life and work, he has always been on the way to fulfill this vision.

According to Arvasi, the basic element of social, political, economic and political life is human. The state has to process, develop and evaluate "human resources" in line with what has been told from the beginning. This person will establish the technique. Universality will be ensured by this person. All human development will be achieved with this human being. This person will process our underground and aboveground resources, and finally this person will revive and build our civilization, the Turkish-Islamic civilization. The control and oversight of all these is possible only by the state. In order to make Arvasi's aforementioned views more meaningful and to be seen from a broad perspective, the handling of education in the historical development, the state, the state-education relationship, the state of values (religion, morality, economy, culture) and upbringing are discussed.

Arvasi envisages both the cultivation and development of all the abilities of the individual and the achievement of a good life with education. What is meant by the processing and development of the individual is to bring him to an independent thought, to have a personality and responsibility, and to make him virtuous. One end of this is based on national culture, and the other end is based on contemporary expansion. In such an understanding, the field of culture and civilization is also processed and developed. Because the raw material of every civilization is culture. It is filtered through history, geography and social contacts. It includes all material and spiritual elements. Its use expresses its interpretation in terms of contemporary developments, its application to human beings, its development and integration with education. According to him, schools should have a strong teaching staff, be based on our values, process and develop them. Because of this, the character of education is basically national, it should be based on national experience. They should give a strong historical consciousness, ideal and responsibility, and create a mentality revolution.

This means bringing a mission to its historical place, such as rebuilding our civilization, which is basically what is required of the school. According to him, the fulfillment of this duty of the school is possible with the resistance it will create against all kinds of imitation, alienation and destruction. Because every student coming out of such a school will stand out as a researcher, thinker and responsible way. As such, it will be able to instruct a universal opening and perspective through education.